

Bespreking Begroting 2019

Geachte raads- en collegeleden,

Op 30 april dit jaar stond er in een persbericht dat Heerlen een nieuwe coalitie heeft en een coalitieakkoord met de titel 'Samen doorbouwen met lef'. Op 29 september jl. volgt een publicatie over de verkoop van Mijwater B.V. aan LEF. Samen doorbouwen met Lef? Ja graag, voorzitter. GroenLinks is 'in the house' en zal niet rusten voordat Heerlen nog duurzamer en socialer is.

Vandaag bespreken we het Meerjarig Bestuurlijk Programma (MBP) 2019-2022 en de begroting van 2019. Een Meerjarig Bestuurlijk Programma en een begroting die de ambities van het coalitieakkoord 'Samen doorbouwen met lef' vorm en invulling moeten geven.

Een coalitieakkoord waar GroenLinks met vertrouwen is ingestapt, omdat de coalitiepartners op veel punten overeenstemming konden bereiken en vooral omdat er een stevige duurzaamheidsparagraaf werd afgesproken en duurzaamheid zelfs als één van de twee dwarsverbanden in het coalitieakkoord werd opgenomen.

En nu weten we dat de financiële situatie een uitdaging is en een herstelplan noodzakelijk, omdat de grenzen van onze financiële mogelijkheden verkend en bereikt zijn.

We zullen nóg meer aandacht moeten geven aan het stellen van prioriteiten en herstel van onze financiële positie heeft daarin de hoogste prioriteit. Alle andere keuzes staan in het licht, of zo u wilt, in de schaduw daarvan.

En in dat licht is GroenLinks blij met duurzaamheid als dwarsverband integraal doorheen het gehele coalitieakkoord opgenomen.

En een dwarsverband voorzitter, kent volgens Van Dale – Groot Woordenboek Der Nederlandse Taal, dertiende herziene uitgave – twee betekenissen:

1. die verbindingsdelen die dienen om een constructie (m.n. een schip) voldoende weerstand tegen zijdelingse krachten te geven;
2. opvallende en verrassende verbinding tussen personen of elementen die op het eerste gezicht niets met elkaar te maken lijken te hebben.

En als ik het goed heb begrepen, getuige de sfeer, samenwerking en intenties van de coalitiepartijen, is het de tweede definitie die we hier bedoelen.

En het volgende woord in de zgn. 'Dikke van Dale', volgend op dwarsverband is dwarsverbinding. En daaraan wordt de betekenis toegekend: het maken van een dwarsverband.

En daar zijn we denk ik nog volop mee bezig, dat is nog niet af. De basis is er, de politieke wil ook. En nu vraag ik om de uitwerking in het MBP en in de begroting 2019.

En indachtig het voorgaande, geef ik u mijn bespiegeling, plaats ik mijn vragen en opmerkingen en doe ik voorstellen.

Bestuurssamenvatting

Voorzitter, op pagina 17 wordt er gesproken over de verkiezingen en de extreem lage opkomst. Wij beschouwen het als onze opgave dat deze opkomst bij de volgende verkiezingen groter zal zijn. En ik neem de gelegenheid te baat om het college op te roepen om vooral een sfeer van samenwerking uit te stralen. Samenwerking en debat waarin transparantie en respect voor elkaar, ook als het gaat over afwijkende meningen. Of misschien wel juist waar het gaat over verschillen in opvatting.

GROENLINKS

En op diezelfde pagina wordt er over duurzaamheid het volgende geschreven, ik citeer: "Op de tweede plaats zullen we in al ons beleid naar voren laten komen dat wij als gemeente zorgvuldig omgaan met onze omgeving en ons klimaat. Duurzaamheid krijgt daarom een prominente plek binnen ons denken en doen. Het is een thema dat we, gezien het belang en het integrale karakter, in de vorm van een programma gaan ontwikkelen. Uitvoering PALET is daarbij voor ons leidend, conform de gemaakte afspraken in het Uitvoeringsprogramma PALET 3.0."

Voorzitter, ik ben oprecht verheugd over deze uitspraak in de samenvatting. Het viel me echter nog niet mee om dit terug te zien in de rest van het MBP of in de begroting van 2019.

Voorzitter, ik vraag het college om nu daadwerkelijk over te gaan tot uitvoering van een voor GroenLinks belangrijke afspraak in het coalitieakkoord, nl.: "Jaarlijks gaan we een klimaatbegroting opstellen, waarin we inzichtelijk maken wat we het komende jaar in de gehele gemeente aan verduurzaming gaan doen en welke uitgaven we daarvoor doen."

Voorzitter, ik heb écht mijn best gedaan om deze afspraak terug te vinden in het MBP 2019-2022 en meer in het bijzonder in de begroting 2019, maar ik vind het niet. En daarom zal ik ook namens GroenLinks een amendement indienen, waarin we aanpassing vragen van het MBP. Aanpassing zodat deze belofte aan de Heerlenaar betekenis krijgt en is terug te vinden.

Dan een ander punt in de samenvatting en wel op pagina 18 van het MBP, voorzitter, vraag ik aandacht voor het feit dat het college voorziet dat we pas eind oktober uitsluitel krijgen over mogelijke compensatie van de grote tekorten die gemeenten volgens de Raad voor het Openbaar Bestuur gehad hebben in 2016 en 2017 voor het macrobudget voor onder andere bijstandsuitkeringen, het zogenaamde BUIG-budget. Er wordt de hoop uitgesproken dat dit voor ons met enkele miljoenen euro's positief zal uitpakken. GroenLinks heeft hierover de volgende vragen:

- wat is er al bekend over het BUIG-budget, eind oktober is het immers geweest?
- wanneer kan de gemeenteraad uiterlijk beschikken over een aangepaste begroting op basis van de wijzingen t.g.v. het resultaat van het BUIG-budget?

Kernthema cultuur

Voorzitter, op pagina 71, 72 en 73 in het MBP onder de Kernthema's Cultuur en Cultureel erfgoed wordt er gesproken over plannen voor- en plannen met de Royal

Afgelopen vrijdag, bij een bezoek aan het Ducht Mountain Film Festival, heb ik bij monde van deputeerde Ger Koopmans, vernomen dat er een subsidie van € 40.000,- voor dit- en komend jaar is vastgesteld, per jaar. Dit betekent een enorme opsteker voor het DMFF, maar zou wat GroenLinks betreft ook een accelerator kunnen en moeten zijn om de Royal te herontwikkelen.

- Welke concrete plannen ziet het college in dit verband?
- Is het college het met me eens dat we deze unieke kans met beide handen moeten aangrijpen om de volgende stap te maken?
- Welke specifieke begrotingsmaatregelen hebben we getroffen op dit vlak?

Kernthema Groen

Voorzitter, in het coalitieakkoord hebben we afgesproken om een plan op te stellen voor '1000 extra bomen in de komende jaren'. En gezien de financiële uitdagingen waarvoor we ons gesteld zien, kan ik begrijpen dat die duizend bomen er volgend jaar niet zullen zijn. In het MBP wordt op pagina 76 gesproken over een procesvoorstel dat ontwikkeld gaat worden waarin is opgenomen op welke wijze de doelstelling van de aanplant van 1000 extra bomen kan worden ingevuld.

- Is het al mogelijk om met een gedeelte van de uitvoering van aanplant te beginnen in 2019?
- En kan het college aangeven aan welk percentage we zouden kunnen denken?

GROENLINKS

Kernthema Jeugd maatwerkvoorzieningen

Voorzitter, op pagina 86 in het MBP staat onze missie op dit kernthema, nl.: “Alle kinderen moeten gezond en veilig kunnen opgroeien, hun talenten kunnen ontwikkelen en naar vermogen participeren in de samenleving. Het jeugdstelsel moet snel, goed en op maat functioneren.”

En met die missie is GroenLinks het van harte eens. Per 2019 kopen we de Basishulp jeugd samen met Voerendaal en Landgraaf in. De coöperatie die dit voor ons gaat uitvoeren is JenS.

De inkoop van residentiële jeugdhulp en crisishulp verloopt via Zuid-Limburg.

GroenLinks Heerlen hoopt vanzelfsprekend dat JenS het antwoord zal zijn op een jeugdstelsel dat snel, goed en op maat functioneert. Toch spreek ik veel ongeruste mensen in het veld van jeugdzorg. Mensen die zich zorgen maken over het aanbesteden van een risicovolproduct als crisishulp voor jeugdigen en dat leidt tot de volgende vragen bij GroenLinks Heerlen:

- Wat betekent het dalende tarief op crisis per 1 januari 2019 (tot 1 juli 2019) in relatie tot de aanbesteding Crisiszorg?
- Er lijkt een degressief budget voor crisishulp in de nieuwe aanbesteding, klopt dit?
- Hulpverleners die de ontwikkeltafels hebben bezocht, hebben begrepen dat er op crisis geen bezuinigingsopdracht zat? Hoe verhoudt zich dat tot een dalend tarief en tot een degressief budget?
- Crisiszorg is ongeveer 4% van het totaal als we het hebben over jeugdzorg. Waar komt de impuls vandaan om dit rigoureus anders aan te pakken?
- Waar zit de verwachte winst als de beschikkingen voor crisis van 4 weken teruggebracht worden naar 1 week?
- Op welke wetenschappelijke inzichten is dat gebaseerd? De meeste wetenschappelijke inzichten over crisishulp gaan uit van een termijn van 6 weken. Waarop baseert het college dat het verstandig en haalbaar is om dit terug te brengen naar 1 week?
- Als dit leidt tot verschuiving van bijvoorbeeld crisis naar regulier, is substitutie van budget dan een mogelijkheid?
- In de meeste constructies is het product crisishulp voor jeugdigen een verliesgevend product. Hoe denkt het college dat er voldoende waarborg is op kwaliteit en kwantiteit in dit risicovolle product?

Kernthema Riool, afval en milieubeheer

Voorzitter, op pagina 111 van het MBP staat geschreven dat voor het organisatorisch inrichten van het programma duurzaamheid en investeren in versnelling een budget benodigd is van € 285.000,-. Klopt het dat, zoals alle genoemde bedragen in het MBP, dit bedrag ook vermenigvuldigd dient te worden met 1000?

En ik denk het antwoord te kennen voorzitter, maar €285.000, - is al een aardige eerste stap en dat ziet GroenLinks dan ook graag terug in de cijfers. Klopt het dat er behalve in dit tekstuele gedeelte nog geen verantwoording is in de begroting van 2019 van dit bedrag? En ook dit antwoord denk ik te kennen en GroenLinks Heerlen zal hierover een amendement indienen.

In het coalitieakkoord hebben we afgesproken om aan te sluiten bij de ‘schoolakenrevolutie’, waarbij we in de komende jaren bij alle nieuwbouw en renovatie van schoolgebouwen, de daken zouden gaan voorzien van zonnepanelen. Bij andere gemeentelijke gebouwen en scholen zouden we de komende jaren bekijken of en hoe we daar zonnepanelen kunnen plaatsen.

- Wat is het plan voor 2019?
- Welke reserveringen zijn hiervoor gedaan in het MBP?

GROENLINKS

Kernthema Centrum

Voorzitter, bij het kernthema Centrum wordt er op pagina's 120 en 121 gesproken over de Royal en de intentie om een volwaardige filmvoorziening te realiseren. Dat vindt GroenLinks een belangrijk punt zoals in de eerdere paragrafen van kernthema's cultuur en cultureel erfgoed ook al aangegeven.

Ook in dit kernthema vinden we het belangrijke dwarsverband Duurzaamheid, waar naast het duurzaam slopen, asbestsanering en de verdere uitrol van Mijnwater ook gesproken wordt over het plaatsen van zonnepanelen. En dat zijn mooie voornemens, maar leidt ook tot vragen:

- Dit project kent een doelstelling van ongeveer 2000 woningen. De huidige stand van zaken lijkt ongeveer een derde van de projectdoelstelling? Wat is de precieze realisatie op dit moment?
- Wat is er volgens het college nodig om binnen de gestelde termijn de doelstelling te behalen?
- Welke maatregelen kan het college nemen om die doelstellingen te behalen?
- Welke (extra) middelen zouden er kunnen worden ingezet om die doelstellingen te behalen?
- Is een substitutie naar bijvoorbeeld gemeentelijke gebouwen een mogelijkheid?

Kernthema wonen

Voorzitter, in het kernthema Wonen staat onder andere geschreven bij de prestatieafspraken 'verduurzamen van de voorraad' en daar is GroenLinks blij mee. Hoe meer hoe beter. Wel heb ik daar de volgende vragen over:

- Welke prestatieafspraken zijn of worden er gemaakt met woningcorporaties als het gaat om verduurzaming van de voorraad?

Dank u wel voor uw aandacht.

Ewout Tijdeman,

Fractievoorzitter GroenLinks Heerlen.

GROENLINKS